

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра політичних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
філософського факультету
з навчальної роботи
/Комаха Л.Г./

«___» _____ 20__
року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Електоральна політологія

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
спеціалізація
вид дисципліни

**0301 Соціально-політичні науки
6.030104 Політологія
бакалавр
Політологія
обов'язкова**

Форма навчання **денна**
Навчальний рік **2017/2018**
Семестр **VII**
Кількість кредитів ECTS **3,5**
Мова викладання **українська**
Форма заключного контролю **екзамен**

Викладач: Гончарук Валерій Петрович, кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробник: Гончарук Валерій Петрович кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач. кафедри
_____ (Шляхтун П.П.)

Протокол № ___ від «_» _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від «_____» _____ 20__ року №__

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

«_____» _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань про закономірності електоральних процесів, закріплення знань студентів про основні інститути політичного представництва та виборчий процес.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Знати структуру та функції політичної системи суспільства, її основні інститути (держава, політичні партії, громадські організації, органи місцевого самоврядування, засоби масової інформації), закономірності функціонування системи в цілому та її інститутів.

2. Вміти на основі знань про політичну систему суспільства, її інститути, закономірності їх функціонування орієнтуватися в політичних процесах, політичному житті конкретних країн.

3. Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних подій та явищ; використання іншомовних фахових політичних інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Електоральна політологія» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у VII семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів із особливостями електоральних процесів як в Україні, так і зарубіжних країнах, розглядає переваги та недоліки основних виборчих систем, взаємодію виборчої системи з іншими елементами політичної системи: партійної, форми державного правління, політичного режиму тощо.

4. Завдання (навчальні цілі) – оволодіння студентами понятійно-категоріальним апаратом електоральної політології; набуття студентами систематизованих знань про закономірності електоральних процесів; формування у студентів навичок самостійного аналізу політичних наслідків застосування різних типів виборчих систем.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	понятійно-категоріальний апарат електоральної політології	Лекція, семінар	Екзамен, усна доповідь	6
1.2	Основні електоральні інститути	Лекція, семінар	Усна доповідь, екзамен	6
1.3	Виборчі системи зарубіжних країн	Лекція, семінар, індивідуальні завдання	Усна доповідь, індивідуальне заняття	6
1.4	Технології виборчої інженерії	Лекція, семінар, індивідуальні завдання	Усна доповідь, задачі	6
1.5	Стадії виборчого процесу	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, екзамен	6
1.6	Складові виборчої системи України	Семінар, індивідуальна робота	Усна доповідь, екзамен, індивідуальне завдання	6
	Вміти:			
	застосовувати понятійно-	Семінар,	Усна доповідь,	7

2.1	категоріальний апарат в науковому аналізі політичних процесів	самостійна робота	реферат	
2.2	Аналізувати політичні наслідки застосування різних моделей виборчих систем	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат	7
2.3	формулювати рекомендації щодо удосконалення виборчої системи України	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, текст рекомендацій	7
	Комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої політологічної літератури, в підготовці до семінарських занять та написанні самостійних робіт	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат	5
3.2	презентувати результати проведених політологічних досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, реферат	5
3.3	вести полеміку з питань електоральної політології на основі володіння понятійно-категоріальним апаратом	Семінари	Дискусія	5
	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із дисципліни, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, реферат	5
4.2	самостійно вирішувати комплексні завдання, пов'язані із верифікацією результатів існуючих оприлюднених досліджень, та порівнювати їх із результатами проведених власних досліджень	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія	5
4.3	Виконання індивідуальних завдань з дисципліни, з метою закріплення здатності до самостійного політологічного аналізу в межах компаративної електоральної політології	Самостійна робота	Індивідуальні завдання	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)					

7. Схема формування оцінки.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає оцінювання теоретичної підготовки (результати навчання 1.1–1.6); оцінювання практичної підготовки (результати навчання 2.1-2.3); оцінювання комунікації (результати навчання 3.1-3.3); оцінювання автономності та відповідальності (результати навчання 4.1-4.3). Загальна оцінка складає до 100 балів, що розподіляються на 60 і 40 балів відповідно між результатами семестрового і підсумкового (на екзамені) оцінювання.

7.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Усна доповідь (до 5 балів)
2. Доповнення (до 4 балу)
3. Відпрацювання за пропуск (до 3 балів)
4. Індивідуальні завдання (до 5 балів)

Вибір і комбінування форм оцінювання знань студентів та нарахування відповідної кількості балів здійснюються залежно від конкретних навчальних ситуацій.

- **підсумкове оцінювання:** усний екзамен із письмовою складовою. Крім екзаменаційного білета, що містить три питання, студент отримує аркуш паперу, на якому у формі тез розкриває зміст питань білета. Під час опитування студента враховується викладене ним на аркуші;
- **умови допуску до підсумкового екзамену:** студент допускається до складення екзамену за умови отримання ним за результатами семестрового оцінювання щонайменше 36 балів.

7.2. Організація оцінювання: оцінювання здійснюється за чотирибальною національною шкалою з переведенням у бали за стобальною шкалою: “відмінно” – 40 балів; “добре” – 30 балів; “задовільно” – 20 балів; “незадовільно” – 0 балів. Критерії оцінювання:

“відмінно” – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов’язкову та додаткову літературу;

“добре” - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але не вистачає аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов’язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

“задовільно” – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, у відповіді є суттєві неточності;

“незадовільно” – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

Остаточна оцінка є сумою балів, отриманих за результатами семестрового оцінювання і безпосередньо на екзамені.

7.3. Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Виборче право – як важлива засада демократичного суспільства	2	2	4
2	Генезис виборів як інституту прямого народовладдя	2	2	4
3	Роль виборів в політичній системі	2		4
4	Основні типи сучасних виборчих систем		2	4
5	Сутність та класифікація виборчих систем	2		4
6	Мажоритарні виборчі системи	2		4
7	Пропорційні виборчі системи	2		4
8	Змішані та інші типи виборчих систем	2		4
9	Взаємозв'язок виборчої та партійної системи		2	4
10	Проблема ефективності виборчих систем	2		4
11	Виборчий процес	2	2	4
12	Виборчі системи зарубіжних країн		2	4
13	Виборчі системи зарубіжних країн. Мажоритарні системи	2		4
14	Виборчі системи зарубіжних країн. Пропорційні системи	2		4
15	Виборчі системи зарубіжних країн. Змішані системи	2		4
16	Виборча система сучасної України		3	3
17	Формування найвищого законодавчого органу України	2		3
18	Процесуально-правові засади виборів Президента України	2		3
19	Формування органів місцевого самоврядування	2		3
20	Електоральна поведінка	2		3
	Контрольна робота	2		
	ВСЬОГО	34	17	75

Загальний обсяг 126 год., в тому числі:

Лекцій - 34 год.

Семінари – 17 год.

Самостійна робота – 75 год.

Рекомендована література:

Основна навчальна література:

1. Білоус А.О. Політичні об'єднання України. - К.: "Україна"- 1993. - 108с.
2. Вишняк Олександр Іванович. Електоральна соціологія: історія, теорії, методи / НАН України; Інститут соціології. — К., 2000. — 308с.
3. Дюверже М. Политические партии / пер. с франц. – М.: Академический Проспект, 2000.
4. Кіс Т.І. Вибірчі системи та їхні політичні наслідки // Нова політика. - 1996. - №2,4;
5. Конституционное (государственное право) зарубежных стран: Том 1-2. Часть общая / Отв. Ред. Проф. Б.А.Страшун. – М.: Издательство БЕК, 2000.
6. Лейкман Э., Ламберт Д.Д. Исследование мажоритарной и пропорциональной избирательных систем. - М. : "Прогресс" - 1958, - 367ст.
7. Лысенко В.И. Выборы и представительные органы в новой Европе: политический опыт и тенденции 80 - 90-х годов. М.: "Наука", - 1994. - 350с.
8. Таагапера Р., Шугарт М.С. Описание избирательных систем // Полис. – 1997. - №3.
9. Шведа Ю. Соціологія партійних систем Моріса Дюверже // Нова політика. - 1996. - №4. - ст. 31-37.
10. <http://www.parlament.org.ua>. Вибори в Європейському Союзі.

Додаткова навчальна література:

1. Веденеев Ю.А., Лысенко В.И. Избирательный процесс в Российской Федерации: политико-правовые и технологические аспекты // Государство и право. 1997. №8.
2. Выборы в посткоммунистических обществах. Пробл.-тем. сб. Отв. ред. и сост. Мелешкина Е.Ю. ИНИОН РАН. М., 2000.
3. Выборы во всем мире. Электоральная свобода и общественный прогресс. Энциклопедический справочник / сост. Танин-Львов А. – М.: «Российская энциклопедия» (РОССПЭН), 2001.
4. Epstein, L. Political Parties in the American Mold, Madison, University of Wisconsin Press, 1986.
5. Harrop M., Miller W.L. Elections and Voters. A comparative Introduction. London, 1987.
6. Janda, K. "Comparative Political Parties: Research and Theory", in A. Finifter, Political Science: The State of the Discipline 2, Washington, DC, American Political Science Association, 1993.
7. Janda, K. Political Parties: A Cross-National Survey, New York, Free Press, 1980.
8. Le Duc L., Niemi R. G., Norris P. (eds) Comparing Democracies. Elections and Voting in Global Perspective. Thousand Oaks, London, New Delhi, 1986.
9. Lijphart A. Electoral System and Party System: A Study of Twenty-Seven Democracies, 1945-1990. N.Y., 1994.
10. Lipset S.M., Rokkan S. (eds) Party System and Voter Alignments. New York, 1967.